

V DOBRÉM TÓNU

E-ZIN OBČANSKÉHO SDRUŽENÍ ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÝCH ORFEUS
ROČNÍK TŘETÍ, ROK 2005, MĚSÍC ÚNOR, ČÍSLO 1

OBSAH:

PROJEKT EQUAL-HEFAISTOS

SOCIÁLNÍ SLUŽBY JAKO NÁSTROJ SOCIÁLNÍHO ZAČLEŇOVÁNÍ

DIVADLO VIKADLO A ORFEUS

KOALICE PRO ZDRAVÍ A JEJÍ AKTIVITY

XVII. BOHNICKÉ SEXUOLOGICKÉ DNY

NON-HANDICAP 2005-03-06

PŘEČETLI JSME

PROJEKT EQUAL - HEFAISTOS

ORFEUS ze zapojil do programu CIP EQUAL (jehož garantem pro ČR je MPSV ČR), jako realizátor projektu Rozvojového partnerství HEFAISTOS v rámci projektu Sociální ekonomiky pro Cíl 1. Zájemci mohou najít jeho širší obsah na linku <https://equal.cec.eu.int/equal/jsp/dpComplete.jsp?cip=CZ&national=63>. Pro ty, kteří nechtou v angličtině anebo se jim nechce, mohou se podívat na odkaz „Hefaistos-Equal“ na těchto stránkách, kde je vysvětlující tisková zpráva.

V současnosti oslovujeme potenciální partnery ze zahraničí, abychom mohli připravit Smlouvy na nadnárodní úrovni a zpracováváme Návrh smlouvy na národní úrovni s partnery z ČR. Smlouva je vlastně harmonogramem práce, jak co do úkolů, tak co do času a taky finančního zajištění. Znění Smlouvy a vlastně i toho, co má být zpracováno, je rovněž ve výše uvedeném odkazu. Pokud si myslíte, že můžete být přínosem, nabízíme vám místa expertů. Napište a pošlete do 20. března 2005 emailem na reditel@orfeus-cr.cz svůj podrobný životopis a v motivačním dopise zdůvodněte proč zrovna Vy se na uvedenou pozici hodíte. Ty, kteří uspějí, budou pozváni na pohovor nejpozději do konce března, aby se mohli ještě aktivně zapojit do zpracování Smluv. Žádné náklady spojené s touto akcí nehradíme. Po schválení Smluv NK EQUAL a MPSV ČR budou experti podle vzájemné dohody zaměstnání na VPP, nebo DPČ anebo DPP. Žádné podklady a konzultace neposkytujeme; experti musí být schopni vyčíst potřebné z výše uvedeného linku.

JS

SOCIÁLNÍ SLUŽBY JAKO NÁSTROJ SOCIÁLNÍHO ZAČLEŇOVÁNÍ

Takové zaměření měla 5.oborová konference poskytovatelů sociálních a zdravotně sociálních služeb s mezinárodní účastí, která se uskutečnila pod záštitou senátora doc. MUDr. Karla Bartáka ve dnech 10.-11. února v Hradci Králové. Konferenci pořádanou v rámci projektu STOP sociálnímu vyloučení podpořeném Evropským společenstvím a Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR (partneři projektu jsou ICN, SKOK, NROS a MEPCO) organizačně připravilo občanské sdružení **Spolek oborové konference nevládních organizací (SKOK)**. Uvedené sdružení bylo zaregistrováno MV ČR v květnu 2002 a sdružuje organizace působící v sociální a zdravotně sociální oblasti. Jeho členové jsou poskytovatelé sociálních služeb z řad nestátních neziskových organizací (NNO) a fyzických osob. Mezi základní cíle sdružení patří zejména podíl na tvorbě sociální politiky a právního rámce, s ohledem na zájmy uživatelů a poskytovatelů sociálních a zdravotně sociálních služeb. Smyslem uskupení je také rozvíjet další vzdělávání a nové formy těchto služeb, podílet se na činnosti evropských sítí NNO proti chudobě a sociálnímu vyloučení a zprostředkovávat členům i veřejnosti informace ze sociální oblasti.

Po slavnostním zahájení konference (Mons. Dominik Duka - sídelní biskup královehradecké diecéze, MUDr. Karel Barták - místopředseda Výboru pro zdravotnictví a sociální politiku Senátu PČR, Petr Bidlo – vedoucí sekretariátu Rady vlády pro NNO, Miloslav Plass – radní zastupitelstva Královehradeckého kraje, Jiří Stejskal – ředitel Diecézní charity Hradec Králové) následoval blok vystoupení zahraničních hostů. Nejdříve se představila **Chris Lange** (Alice-Salomon-Fachhochschule fur Sozialarbeit-pedagogik, Berlin), dále **Peter Hermann** (European Social Action Network – ESAN a University of Cork, Irsko) a nakonec **Anita Morhard** (European Anti Poverty Network – EAPN , Brusel).

Na uvedená vystoupení přímo navázala Mgr. **Ilona Sniegoňová** s informací o Evropské síti proti chudobě (EAPN) a národní organizaci EAPN v ČR. EAPN sídlí v Bruselu a zabývá se otázkami odstraňování chudoby a sociálním začleňováním ohrožených skupin na evropské úrovni. Jako nezávislá síť nestátních neziskových organizací a jiných subjektů zapojených v boji proti chudobě a sociálnímu vyloučení v členských státech EU vznikla v roce 1990. Tvoří ji 19 národních sítí dobrovolnických organizací a 26 evropských organizací. Funguje jako fórum pro výměnu názorů, informací a zkušeností a má poradní hlas v Radě Evropy. Je zakladatelem Platformy evropských sociálních NNO a patří k hlavním partnerům Evropské komise v oblasti Evropské strategie boje proti sociálnímu vyloučení. Na webových stránkách (www.eapn.org) publikuje příslušné dokumenty EU,

poskytuje přístup do databáze více než 1 000 členských organizací a tím podporuje navazování partnerských vztahů.

EAPN Česká republika byla založena jako občanské sdružení v roce 2004 a do evropské sítě EAPN byla přijata na Valné hromadě v nizozemském městě Groningen dne 18. listopadu 2004 – členem Výkonného výboru se současně stal PhDr. Karel Schwarz. Zakládajícími členy EAPN ČR jsou Diakonie ČCE, Česká katolická charita, Slezská diakonie, Děno, Naděje, Armáda spásy, Člověk v tísni, SKOK a Křesťan a práce. Členství je otevřeno i pro další organizace a fyzické osoby, které se významným způsobem angažují v boji proti chudobě a sociálnímu vyloučení. V případě organizací se řádným členem může stát jednak střešní organizace nebo NNO se celostátní nebo krajskou působností. Výkonný výbor EAPN ČR tvoří předsedkyně MUDr. Milena Černá (vdv@telecom.cz), místopředsedkyně Mgr. Ilona Sniegoňová (i.snieronova@slezskadiakonie.cz) a PhDr. Karel Schwarz (Schwarz-Karel@seznam.cz).

Před odpoledním blokem jednání pracovních skupin (sociální služby na místní a regionální úrovni, standardy kvality sociálních služeb, národní akční plán sociálního začleňování, sociální práce s lidmi ohroženými extrémním sociálním vyloučením, sociální začleňování lidí se zdravotním postižením a seniorů, rodina, děti a mládež ohrožená sociálním vyloučením) s problematikou sociálního začleňování v ČR z pohledu České unie pro podporované zaměstnávání vystoupila **Milena Johnová**.

Podvečerní blok prvního dne konference byl věnován vystoupením dalších hostů jako například Marka Gajdoše (Nadace rozvoje občanské společnosti), Evy Pogodové (Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR), Ludmily Vostřákové (Ministerstvo zdravotnictví ČR) a dalších.

Druhý jednací den patřil vystoupení zástupců jednotlivých pracovních skupin a prezentaci dobrých zkušeností z několika sociálních projektů NNO. Úplný závěr tvořilo přijetí následujícího usnesení:

USNESENÍ

5. OBOROVÉ KONFERENCE POSKYTOVATELŮ SOCIÁLNÍCH A ZDRAVOTNĚ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

konané 10. -11. 2. 2005 pod záštitou senátora doc. MUDr. Karla Bartáka v Hradci Králové:

Účastníci konference se shodují na tom, že jedním z významných nástrojů potírání chudoby a sociálního vyloučení jsou moderní sociální služby.

Účastníci konference zřad poskytovatelů sociálních služeb, místní i krajské samosprávy i centrálních státních orgánů

- vítají, že se ČR přihlásila podpisem Memoranda pro sociální začleňování k řešení problémů chudoby a sociálního vyloučení.*
- vítají, že MPSV ČR zpracovalo Národní akční plán sociálního začleňování.*
- konstatují však, že v některých oblastech jsou buď nedostatečné nebo úplně chybí nástroje k naplňování NAPS. To se týká zejména neexistence legislativy v oblasti sociálních služeb a jejich financování.*
- Požadují, aby tvorba strategických materiálů, včetně legislativy a nového NAPS vznikala za široké a otevřené spolupráce všech zainteresovaných stran.*

Proto vyzývají:

Parlament ČR

- K politické odpovědnosti za téma sociálního začleňování*

Vládu ČR

- téma potírání chudoby a sociálního vyloučení učinit svou prioritou*
- urychleně zpracovat a realizovat dlouhodobou strategii sociálního začleňování, včetně prevence sociálního vyloučení.*
- Vytvořit podmínky, aby nestátní neziskové organizace mohly na stávajícím plánu sociálního začleňování účinně spolupracovat.*
- V souvislosti s tím zajistit, aby se strategie sociálního začleňování a prevence sociálního vyloučení stala součástí*

- & Reformy sociálního systému zejména v oblasti sociálních služeb, zaměstnanosti a hmotné nouze
- & Reformy zdravotnictví
- & Reformy důchodového systému
- Zajistit zkvalitnění mezirezortní spolupráci, která by měla vycházet z národní strategie sociálního začleňování

Ministerstva

- formulovat koncepce a strategie resortů za spolupráce s dalšími zainteresovanými partnery a zveřejňovat je
- transformovat služby, které nepodporují sociální začleňování
- prosadit legislativu zaměřenou na dostupnost, kvalitu a finanční udržitelnost sociálních služeb
- zefektivnit alokaci finančních zdrojů zejména z evropských strukturálních fondů
- začlenit do programových dokumentů sociální ekonomiku jako nástroj budování trvalé udržitelnosti sociálních služeb
- připravit metodiku získávání adekvátních údajů (zejména statistických a kvalitativních) k hodnocení problémů chudoby a sociálního vyloučení
- podporovat zavádění národních standardů kvality sociálních služeb a celoživotního vzdělávání pracovníků v sociálních službách
- účinně zapojovat sociální partnery včetně NNO do řešení problematiky sociálního začleňování

Kraje a obce

- vytvářet cílené krajské politiky a plány rozvoje, které reagují na výzvy plynoucí z problematiky sociálního začleňování
- podporovat poskytovatele při tvorbě a realizaci rozvojových plánů a služeb
- hledat nové metody spolupráce s partnery (poskytovatelé, uživatelé, veřejnost, školy, kulturní instituce, podnikatelská sféra) a zapojovat je do tvorby krajské sociální politiky, komunitního plánování
- zajistit rovný přístup k poskytovatelům sociálních služeb na základě kritéria kvality
- zakomponovat téma sociálního začleňování a sociálních služeb do programových dokumentů pro plánovací období 2007-2013

Poskytovatele

- aktivně spolupracovat při tvorbě místní i krajské sociální politiky,
- mapovat potřeby komunity a reagovat na ně
- uchopit standardy kvality sociálních služeb jako výzvu pro zkvalitnění jimi poskytovaných služeb
- posílit princip sociálního začleňování ve fungování služeb a podporovat motivaci uživatelů v řešení jejich obtížné sociální situace
- navazovat otevřená partnerství a společné sdílení informací, zkušeností a příkladů dobré praxe
- vysvětlovat veřejnosti a médiím problematiku sociálního začleňování
- oslovovat média a nabízet jim témata sociálního začleňování srozumitelným způsobem a způsobem, který odstraňuje předsudky vůči uživatelům služeb

Uživatelé služeb

- nebát se prosazovat svá práva a zájmy
- aktivně vyhledávat možnosti řešení své situace
- zapojovat se do tvorby plánů a postupů řešení sociálního vyloučení na úrovni konkrétní služby, místních či krajských plánů i na úrovni NAPSI

V Hradci Králové 11.2.2005

V průběhu konference měli její účastníci možnost získat řadu materiálů – například Národní akční plán sociálního začleňování na léta 2004-2006, publikaci Průvodce procesem komunitního plánování sociálních služeb nebo Operační program Rozvoj lidských zdrojů – jako jedna z možností finanční podpory z Evropského sociálního fondu.

(JV)

DIVADLO VIKADLO A ORFEUS

Společné zájmy svedly dohromady nově otevřené divadélko Vikadlo v Praze na Žižkově a občanské sdružení ORFEUS. Oba subjekty citlivě slyší na potřeby znevýhodněných občanů, ať už z důvodů sociálních nebo jejich zdravotního postižení, a tak k vzájemné spolupráci nebylo daleko.

Divadlo Vikadlo na Bořivojově ulici číslo 86 (na této ulici jsou ještě další důvody příjemného shromažďování, protože se na ní nachází 46 hospod!) vzniklo z neúnavného nadšení principálů Ing. Oty Kodyma a Kamily Radostové, kteří nejdříve z konířny a pak staré truhlářské dílny vybudovali útulný interiér k provozování malých uměleckých forem. Sami se museli vypracovat v mnoha řemeslech, od zedničiny, omítek, až po rozvody vody a elektřiky a pokládání klasické parketové podlahy, protože peněz chybělo, aby pak mohli přistoupit k vlastnímu posláním divadélka a pozvat první hosty.

Už třetí ročník přehlídky sólové tvorby pro děti, konaný koncem února za finanční podpory Ministerstva kultury ČR, byl dobrým vstupem k obohacení žižkovské kultury a k prezentaci možností Vikadla. Během čtyř víkendových dnů se představilo jedenáct inscenací ve třinácti představeních a dvě dílny pro děti – žonglování a bramborové divadlo. Hosty přehlídky byla ředitelka festivalu s mezinárodní účastí Babkarská Bystrica Iveta Škripková, dramaturgyně bratislavské Bibiany Eva Čárská a prorektor polské Akademie Teatralne dr. Marek Waszkiel.

Provozovatelé Vikadla chtějí příště využít také přilehlé nádvoří a pořádat tam pravidelné staropražské trhy. První už v dubnu, hned až se trochu rozjaří. Tady, i ve vitrinách divadla, budou k mání vkusné umělecké předměty ve stylu tiffání, obrazy a řezbařské práce z dílny zdravotně postižených autorů, zvláště výtvarného spolku Hanák v Olomouci. A zde je právě styčný bod s občanským sdružením zdravotně postižených ORFEUS v Praze, které se snaží díla znevýhodněných umělců představit na veřejnosti a nabídnout je k prodeji. S jistotou dvojího užítku. Finanční podporou autorů a získání jejich sebevědomí a na druhé straně dobrým vnitřním pocitem kupujících, jimž originální hrníček, svíček nebo obraz a vzpomínka na původ vždycky potěší jejich srdce i oko.

(ZP)

KOALICE PRO ZDRAVÍ A JEJÍ AKTIVITY

Koalice pro zdraví je neformální seskupení několika občanských sdružení a dalších subjektů majících v současné době podobu obecně prospěšné společnosti. Její sídlo je v budově Kongresového centra Praha (ul.5.května 65, 140 21 Praha 4).

Koalice pro zdraví připravuje pro své členy a partnery řadu zajímavých akcí. V úterý 8. února se například uskutečnilo v sídle organizace neformální setkání u kávy, kde se mimo jiné široce diskutovalo o právech a povinnostech pacientů. Základem pro toto jednání byl tzv. Čtyřlístek práv a povinností pacienta a Evropská charta práv pacientů, prezentovaná v Bruselu 15. listopadu 2002 (článek 35 z charty základních práv).

V úterý 22. února se uskutečnilo neformální setkání patientských organizací podílejících se na činnosti Koalice pro zdraví s novináři. Toto setkání bylo především věnováno vystoupení hostů – paní Myslivcové z ČTK a paní Duškové z televizního magazínu Klíč, a prezentaci základních zásad pro spolupráci NNO s tiskem v podání předsedy představenstva Koalice pro zdraví Mgr. Cikrta.

Obou uvedených únorových akcí se zúčastnilo několik desítek osob. Podle vyjádření mnoha z nich se ukazuje, že obdobné akce mají svůj význam a budou pro patientské organizace přínosem.

Bližší informace naleznete na www.koaliceprozdravi.cz.

(JV)

XVII. BOHNICKÉ SEXUOLOGICKÉ DNY

Ve dnech 24. a 25. února se v areálu Psychiatrické léčebny v Bohnicích uskutečnily v pořadí již XVII. Bohnické sexuologické dny. Mezi stovkou účastníků byli zastoupeni někteří členové a spolupracovníci občanského sdružení zdravotně postižených ORFEUS. Dva z nich - dr. Josef Vanický a MUDr. Jiří Mellan – informovali ve svých vystoupeních o činnosti sdružení v této oblasti, a to v příspěvcích „Přínos celostátní konference k sexualitě mentálně postižených“ a „ Sexuální výchova mentálně retardovaných“. Mezi více než dvaceti vystupujícími byli další dva spolupracovníci ORFEA a současně spoluorganizátoři výše uvedené konference MUDr. Jana Spilková – Sexuální a obecná agresivita mladistvých a JUDr. Miroslav Mitlöhner, CSc. – Prostituce očima zákonodárce. Přednesená vystoupení vycházela zejména z profesního zaměření dlouholeté pracovnice PL Bohnice a vedoucího katedry sociální práce a sociální politiky Pedagogické fakulty Univerzity v Hradci Králové.

Přednesená vystoupení vycházela zejména z profesního zaměření dlouholeté pracovnice PL Bohnice a vedoucího katedry sociální práce a sociální politiky Pedagogické fakulty Univerzity v Hradci Králové.

Všichni jmenovaní, spolu s další účastníci XVII.Bohnických sexuálních dnů Mgr. Martinou Venglářovou, jsou také členy neformální Pracovní skupiny o.s. ORFEUS zabývající se dlouhodobě problematikou rodinného a sexuálního života zdravotně postižených. Vzhledem k předpokládanému zaměření činnosti této skupiny v roce 2005 na problematiku domácího násilí, zejména násilí vůči zdravotně postiženým ženám, byly pro ně velmi přínosné zvláště přednášky Stalking – nebezpečné pronásledování (L.Čírtková), Posttraumatická stresová porucha u oběti znásilnění (T.Krulová) nebo Žena v roli pachatelky sexuálního násilí (E.Gerlová).

(JV)

NON – HANDICAP 2005

V závěru dubna se již tradičně koná v prostorách Výstaviště Praha v Holešovicích mezinárodní veletrh medicínské techniky PRAGOMEDICA a její mladší partner, speciální výstava pomůcek a služeb pro zdravotně postižené NON – HANDICAP. Letošní v pořadí již IX. ročník této výstavy se z rozhodnutí organizátora společnosti Incheba Praha koná pod novým, výše uvedeným názvem.

Návštěvníci budou mít možnost zhlédnout expozice tradičních vystavovatelů, například firmy MEYRA, SIVAK, VECOM, MEDICCO, ALTECH , INTER META a řady dalších. Do současné doby jsou přihlášeny více než tři desítky výrobců a prodejců rehabilitačních a kompenzačních pomůcek z celé České republiky. Jejich expozice budou umístěny spolu s plochou pro konání doprovodného programu, jehož odbornou část zajišťuje naše o.s.ORFEUS , V Křížkové pavilonu 2E.

Odborná část doprovodného programu bude věnována zejména aktuálním tematům legislativy pro zdravotně postižené, programu Mobilita pro všechny, vlivu sociální ekonomiky na zaměstnanost zdravotně postižených, komplexní rehabilitaci nebo osobní asistenci. Bližší údaje s časovým harmonogramem jsou a budou i nadále operativně doplňovány na internetových stránkách www.orfeus-cr.cz .

Letos, vzhledem k mimořádné vstřícnosti organizátora výstavy společnosti Incheba Praha, bude podstatně rozšířena účast nestátních neziskových organizací s humanitárním zaměřením. Vlastní expozici v Křížkové pavilonu 2B bude mít více než 30 subjektů. Mezi doposud přihlášené organizace patří například Národní rada zdravotně postižených ČR, Unie Roska, FOKUS Praha , o.s. POHODA , Okamžik – sdružení pro podporu nejen nevidomých, VIDA, Alfa Human Service a podobně. S praktickými ukázkami se představí i Helpes-centrum výcviku psů pro postižené a Pomocné tlapy o.p.s.

Organizátoři výstavy i doprovodného programu uvítají zájem dalších zájemců o svoji prezentaci formou vybudování vlastní expozice nebo aktivní účasti na průběhu některého z tematických bloků. V tomto případě budou vítány zejména konkrétní příspěvky či písemné materiály. Pro přednášející bude k dispozici kromě klasického flipshartu i video a dataprojektor.

(JV)

PŘEČETLI JSME...

V péči o štěstí druhých nacházíme vlastní.

(Platon)

Změň vztah k věcem, které tě znepokojují, a budeš mít od nich pokoj.

(Aurelius)

Aby člověk dosáhl toho, co je možné, musí usilovat o to, co je nemožné.

(Fischer)

Nezdar není hanbou, hanbou je strach z pokusu.

(Mičurin)

Nejsilnější je ten, kdo má moc nad sebou.

(Seneca)

Kdo hledá přítele bez chyby, zůstane bez přátel.

(turecké přísloví)

Jsou lidé, kteří se i uvnitř odívají podle módy.

(Auerbach)

Bud' vždy veselý – to je nejlevnější medicína. Veselost je filozofie příliš málo pěstovaná. Je sluneční stranou života.

(Byron)

(ZP)